

PARTIJ VOOR DE DIEREN

DELFT

NATUURLIJK

Inleiding

Delft is voor iedereen. En iedereen heeft het recht om te wonen.
Om door de natuur te wandelen en schone lucht in te ademen.
Om jezelf te kunnen zijn. Niet alleen mensen, maar ook dieren.
De Partij voor de Dieren durft belangrijke keuzes te maken.
En dat is ook nodig!

Wij willen klimaatverandering tegengaan. Wij willen rechten geven aan dieren. De natuur weer laten groeien en bloeien. En we willen dat iedereen een goed en rechtvaardig leven kan hebben. Dat willen wij doen in Delft. De Partij voor de Dieren zet alles op alles om te zorgen voor een beter leven voor mens en dier.

Partij voor de Dieren doet voor het eerst mee aan de verkiezingen in Delft!

Met ons kiest u voor goede volksvertegenwoordigers, die nooit vergeten, dat mensen een onderdeel van de natuur zijn. Delft kan heel goed werken, leven en bouwen mét de natuur.

Marianne Zinkweg

Delft

1

EEN LEEFBARE AARDE

Klimaat, biodiversiteit en energie

We leven op een prachtige planeet die ons alles biedt wat we nodig hebben. Toch maken vervuiling, het verdwijnen van natuur en het gebruik van gif de Aarde steeds minder leefbaar voor mens én dier. We staan voor een klimaat- en natuurcrisis die we nú moeten stoppen.

En dat kan! In Delft werken we samen met Delftenaren, organisaties en ondernemers aan meer natuur, gezonde lucht, schoon water en veilige, schone wijken. De grootste vervuilers laten we meer betalen, terwijl we mensen met een lager inkomen helpen om duurzamere keuzes te kunnen maken. Energiebesparing staat daarbij voorop, aangevuld met manieren om energie duurzaam op te wekken.

Zo bouwen we samen aan een groene, eerlijke en sociale toekomst, voor álle Delftenaren!

- Eerlijk bestuur – Bij alles wat de gemeente doet willen wij weten wat de gevolgen zijn voor mensen, dieren, natuur, milieu en klimaat.
- Slimmer, sneller, groener – De gemeente omarmt goede ideeën (uit Delft) voor vergroening en energiebesparing en versnelt daarmee de verduurzaming van Delft.
- Werkelijk effect – Delft stuurt aan op alleen écht duurzame warmtebronnen en op zo laag mogelijke kosten voor inwoners.
- Doorpakken – Zonnepanelen horen op alle geschikte daken, daarom maakt de gemeente het plaatsen hiervan aantrekkelijker.
- Wijkbedrijf – In elke wijk gaan we vergroenen, isoleren en van het gas af. Dit wordt huis-aan-huis-werk, waarbij mensen uit de wijk worden betrokken.
- Hitte en droogteplan – Delft past zich aan de natuur aan. We investeren in natuurlijke koeling door planten en bomen en gaan verstandig om met het gebruik van regenwater.
- Levend kapitaal – Oude bomen en struiken, met al hun ecologische waarde, worden beschermd, duurzaam verzorgd en gespaard.
- Stikstof opslag – Jonge bomen en struiken worden veelvuldig, kansrijk en duurzaam aangeplant, gekweekt en verzorgd.
- Gifvrij – Wij strijden tegen giftige stoffen in de Delftse natuur, openbare ruimte, tuinen, lucht, bodem en het water.
- Samenwerken – Onmisbare organisaties, zoals Duurzaamheidscentrum de Papaver, krijgen een vaste en toereikende begroting om vooruit te kunnen denken.

2

DIEREN ZIJN ONZE MEDEBEWONERS

Dierenrechten en dierenwelzijn

In Delft leven meer dieren dan mensen, maar bij nieuwe plannen worden ze vaak vergeten. Dieren hebben ook recht op een fijne plek, om zich natuurlijk te kunnen gedragen en met respect behandeld te worden.

Daarom wil de Partij voor de Dieren een wethouder voor Dierenrechten & Dierenwelzijn. Delft moet álle dieren beter beschermen: huisdieren, landbouwdieren en wilde dieren, ook als die ziek of gewond raken. We stoppen met de vee-industrie en met het gebruik en doden van dieren voor vermaak, traditie of mode.

Zo geven we ook de dieren in Delft eindelijk de stem die ze verdienen.

- Levensvoorwaarden – We maken buurten geschikt voor veel vogelsoorten: meer nuttige struiken en minder levenloze schuttingen en kort gemaaide gazons.
- Dieren in nood – Er moet een standplaats komen voor de dierenambulance in Delft, met de mogelijkheid voor vooropvang. Dieren in nood zijn nu vaak te lang onderweg naar een dierenopvang.
- Wettelijke zorgplicht – Delft pakt haar eigen verantwoordelijkheid voor goede vogel- en wildopvang, duiventillen en zorg voor zwerfdieren.
- Gezond waterleven – We maken grachten en het water in de wijken aantrekkelijk voor plantengroei. Waar mogelijk komen natuurlijke oevers.
- Water uittreed plaatsen – Dieren hebben altijd recht op vlucht- en rustplekken in het water. Ook dieren in nood moeten een kade op kunnen klimmen.
- Hertenkamp – De hertenweide in de Delftse Hout krijgt een ecologische bestemming. Via een diervriendelijk plan stoppen we het houden van deze wilde dieren in gevangenschap.
- Kinderboerderijen – Delft wil alleen diervriendelijke opvang, zorg en educatie toestaan. Stop met fokken en slachten van kinderboerderijdieren.
- Onderwaterjacht – Wij zijn tegen hengelen. Wij willen nieuwe strenge regels rond visvergunningen met onpartijdige en deskundige handhaving.
- Faunabeheer – De gemeente stopt met het afschieten, wegvangen of vergiftigen van dieren. Als er overlast ervaren wordt zoeken we natuur- en diervriendelijke oplossingen.
- Soorten rijkdom – Voor het belang van nachtdieren en andere onopvallende dieren is net zoveel aandacht als voor de meest bekende.

3

KIES VOOR GROEN

Natuur en biodiversiteit

Natuur is van levensbelang. De mens neemt heel veel ruimte in door de intensieve veehouderij, gebouwen, industrie, wegen en recreatie. Hierdoor is er steeds minder ruimte voor dieren, planten en bomen in Delft.

Zonder natuur kunnen we niet leven. Daarom wil de Partij voor de Dieren meer bomen, struiken, bloemen en planten. Gifvrij en goed voor de biodiversiteit. Het moet weer gonzen van de bijen, vlinders en libellen. Bomenkap en onnodig maaien moet stoppen, de natuur moet de ruimte krijgen om te groeien, te herstellen en te bloeien.

- Groene drie – Ecologen, stadsboswachters en groene boa's beschermen en versterken de (stads) natuur. Zij betrekken Delftse natuurverenigingen en burgers hierbij.
- Goede keuzes – Bodem en water bepalen welke natuur geschikt is op een locatie. Stadsnatuur krijgt de omstandigheden om gezond, sterk en veerkrachtig te zijn.
- Bomenbeleid – We beschermen bomen en hun ecologische diensten beter en langer met strengere regels rond kappen, snoeien en standplaats. Bomen hebben rechten waar mensen rekening mee houden. We kijken 130 jaar vooruit bij nieuwe aanplant.
- Groenbeheer – We versterken de biodiversiteit door goed en verstandig groenbeheer. Gebiedskennis is een belangrijke voorwaarde voor samenwerking.
- Stadsnatuur – Inwoners krijgen hulp om hun tuin onderdeel te laten worden van het groen-blauwe netwerk. Nieuwbouw biedt altijd leefruimte voor inheemse dieren en plek voor inheemse planten.
- Eetbare stad – De gemeente zorgt voor meer pluktuinen, moestuinen, vrucht- en notenbomen in ieders leefomgeving.
- Schoon water – Regenwater wordt opgevangen en slim ingezet. Problemen met rioolwater, zwerfafval, vervuiling en lozingen lossen we snel op. De Grote Plas verdient een zwemgedeelte zonder blauwalg.
- Gezonde bodem – Inwoners wordt uitgelegd waar vervuilde grond is en hoe we het bodemleven verbeteren. Het te zwaar belasten van de bodem moet stoppen.
- Schone lucht – We eisen bomen en struiken als luchtfilter langs drukke wegen. We moedigen kinderen aan om niet te beginnen met roken en vaperen.
- Plantenhub – Een plant is geen wegwerpding, maar heeft ecologische en financiële waarde, daarom komen er verzamelplaatsen voor herplaatsbare planten.

4

DE ECONOMIE IN EVENWICHT

Economie, werk, inkomen en bestaanszekerheid

Economische groei is niet de oplossing, maar juist het probleem. Het is nú tijd voor een ander economisch systeem. Geld verdienen ten koste van dieren, natuur en mensen moet stoppen. De Partij voor de Dieren kiest voor een schone, eerlijke, duurzame en lokale economie voor alle mensen én dieren waarmee we samenleven.

We kiezen voor een circulaire economie waarin ecocide (schade aan de natuur) en milieuvervuiling worden gestopt. We gaan zuinig om met grondstoffen en stappen over van een wegwerpeconomie naar een kringloopeconomie, zonder afval! Dus voor vervuilende bedrijven en hun reclames is geen ruimte meer in Delft.

In Delft gaan we voor welzijn boven winst, en een economie binnen de grenzen van onze planeet.

- Circulaire ambacht – We willen dat meer mensen spullen kunnen repareren en hergebruiken, zoals dat kan bij Winnen in Delft, Repair Café en Stichting Stunt.
- Selectieve groei – Alleen echt duurzame bedrijven worden actief aangetrokken.
- De vervuiler betaalt – We berekenen de echte kosten van vervuiling en schade. Delft geeft de rekening aan de veroorzakers ervan.
- Waardevol – Inwoners met betaald werk, pensioen, een uitkering, vrijwilligersbaan, beschermde werkplek, of dagbesteding worden door de gemeente als even belangrijk erkend.
- Ondersteuning – Hulp krijgen met rondkomen wordt makkelijk gemaakt.

5

WONEN IS EEN BASISRECHT

Wonen en bouwen

Een goede woning is een basisrecht voor iedereen. De huidige wooncrisis is het gevolg van jarenlange verkeerde politieke keuzes. De Partij voor de Dieren wil het tekort aan woningen duurzaam oplossen. Delft volbouwen is niet de oplossing; dat maakt de gemeente onleefbaar. Wij willen de beschikbare ruimte en woningen eerlijk en betaalbaar verdelen.

In Delft moeten we de beschikbare ruimte goed en eerlijk benutten: geen villawijk maar betaalbare huizen die aan veel meer mensen onderdak kunnen bieden en natuur-inclusief zijn.

Dit vraagt moedige politieke keuzes die Delft moet maken. Woningen die betaalbaar zijn en voor iedereen: starters, senioren, alleenwonenden of mensen in alternatieve woonvormen. Minimaal 40% van de huurwoningen moet sociale huur zijn. De woningen die we bouwen zijn klimaatneutraal, circulair en natuur-inclusief.

- Woongelegenheden – Leegstand maken we duur. Kamerverhuur, woningen delen, splitsen, optoppen of ombouwen wordt makkelijker.
- Lef – Delft stimuleert écht duurzaam wonen, zoals in kleine woningen (tiny houses), ecologische woonwijken en parkeerplaatsvrije straten.
- Echte verbetering – Bij het (bij)bouwen van woningen moet ook de natuur en de leefbaarheid in de buurt worden verbeterd.
- Belang van natuur – In alle omgevingsplannen krijgt de natuur een vaste en beschermde plek. Groene boa's zorgen voor uitleg, controle en handhaving.
- Huurdersloket – Er komt meer hulp voor huurders met problemen.

6

INCLUSIEF, RECHTVAARDIG EN SOLIDAIR

Iedereen doet ertoe

De Partij voor de Dieren wil bouwen aan een samenleving waarin iedereen zich welkom en thuis voelt. In Delft is dat helaas niet altijd zo. Te veel mensen hebben het gevoel dat ze er niet bij horen.

Vaak wordt de schuld van problemen bij een ander gelegd. Mensen en groepen die het toch al lastig hebben. Ze krijgen te maken met vooroordelen, uitsluiting en geweld; bijvoorbeeld vluchtelingen of transpersonen. Dat is onacceptabel!

Racisme en discriminatie - zichtbaar of onzichtbaar - mogen geen plek hebben in Delft. De Partij voor de Dieren staat voor een inclusieve gemeente waarin alle Delftenaren kunnen meedoen, ongeacht gender, leeftijd, achtergrond, geloof, seksuele voorkeur, beperking, chronische ziekte, neurodivergentie of financiële situatie. In Delft gaat de kern zijn:
‘Beslis niet over ons, maar met ons.

- Ketikoti – De afschaffing van de slavernij wordt herdacht en gevierd op 1 juli. Er komt een vaste expositie over het koloniale verleden van de stad. Delft blijft zo lang als nodig zoeken naar heling.
- Toegankelijk en inclusief – De gemeente geeft het goede voorbeeld door te zorgen dat alle evenementen voor iedereen toegankelijk zijn. In Delft kan iedereen zichzelf zijn.
- Toekomst – We pakken de kansen bij Schieoevers, Innovatiedistrict Delft en DSM om samen buurten te bouwen die echt toegankelijk zijn en sociaal gedrag bevorderen.
- Straatleven – Meer veilige en gratis toiletten, drinkwater punten en rustplaatsen, die voor iedereen goed vindbaar en bereikbaar zijn.
- Vertrouwen – Het contact tussen inwoners en de gemeente moet helder, eerlijk en duidelijk gaan. Fouten worden toegegeven en samen opgelost.

7

SCHOON VERKEER

Mobiliteit en bereikbaarheid

Onze gemeente kan zoveel schoner, mooier en gezonder als we ons anders gaan verplaatsen. Daarom willen wij rechtvaardige straten: de auto is niet langer de baas, er komt meer ruimte voor voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer. Waar nu nog auto's geparkeerd staan, kan groen groeien en bloeien en kunnen kinderen veilig spelen.

Zo zorgen we voor een rechtvaardige straat met een groene, veilige omgeving voor mensen en dieren en gezonde lucht.

Delft kiest voor meer schoon openbaar vervoer, dat we gratis maken voor mensen die dat nodig hebben.

- Samen delen – We stimuleren het gebruik van deelvervoer in elke buurt. Met deelauto's, -(bak)fietsen, -skelters en -scooters worden straten weer leefstraten.
- Bewegen – Er komt een aaneengesloten groene wandelroute door alle buurten van Delft, interessant voor alle leeftijden en beperkingen.
- A naar B – Delft zorgt voor aantrekkelijke fietspaden, waarbij de fiets voorrang heeft op motorvoertuigen.
- Veilig – Verkeersregels leren en handhaven wordt het nieuwe normaal. De snelheid kan op veel wegen omlaag en in winkel- en schoolgebied naar stapvoets.
- Vervoersarmoede – Mensen met minder geld betalen minder voor (openbaar) vervoer.

8

GEZOND EN VEILIG IN DELFT

Gezondheid, zorg en veiligheid

Iedereen wil een gezond leven. Dat begint met een leefomgeving die uitnodigt om naar buiten te gaan, te bewegen en gezond te eten.

De Partij voor de Dieren kiest voor preventie: voorkomen is beter dan genezen, zowel bij ziekten als bij criminaliteit.

Gezonde, biologische plantaardige voeding moet betaalbaar en toegankelijk zijn. Meer groen verlaagt stress en zorgt voor schone lucht. Zorg moet beschikbaar zijn voor iedereen, zonder lange wachtlijsten en passend bij ieders situatie.

Gezondheid gaat ook over mentaal welzijn.

Een sociale, veilige en ontspannen samenleving waarin iedereen zichzelf mag zijn is belangrijk. Delft pakt seksueel overschrijdend gedrag en femicide hard aan. Net als andere vormen van geweld.

En ook dieren verdienen bescherming.

In Delft heeft dierenmishandeling geen plek.

- Preventie – Delft maakt goed welzijnswerk mogelijk, met een volle agenda, die bruist van energie.
- Groene sportschool – Werken en spelen in de natuur is heel gezond. Delft zet vol in op dagelijkse activiteiten in de buitenlucht.
- Gezin – We ondersteunen opvoeders en kinderen om zelfredzaam, duurzaam en sociaal te zijn.
- Levenslust – In elke buurt komt een buurtkeuken en een buurtmoestuin. We bouwen een sociaal netwerk van duurzame en lokale voedselvoorzieningen met gezond eten.
- Crisis – We willen een eerlijk en goed werkend rampenplan voor mens en dier.

9

EEN LEVEN LANG LEREN

Onderwijs en cultuur

Goed onderwijs is de basis van een vrije en eerlijke samenleving.

Het leert kinderen kritisch denken en bewust omgaan met natuur, klimaat en dieren. Maar niet ieder kind in Delft krijgt nu dezelfde kansen. De Partij voor de Dieren wil daarom meer geld naar onderwijs. Scholen krijgen groene, duurzame gebouwen en schoolpleinen. Onderwijs moet niet alleen gaan om cijfers, maar ook om sociale, creatieve en emotionele ontwikkeling.

Iedereen die dat wil, moet een leven lang kunnen leren. Ook kunst en cultuur horen daarbij. Ze maken ons creatief, kritisch en geven nieuwe ideeën. Kunst kan ontroeren, laten nadenken en zorgen voor verandering. Daarom steunen we een sterke cultuursector met eerlijke beloning voor makers, ruimte voor amateurs om zich te ontwikkelen en een divers aanbod voor bezoekers.

- Goede start – Op school leer je gezond voedsel eten en bereiden, en waar het vandaan komt. We maken in Delft een netwerk van duurzame voedsellocaties voor scholen.
- Investeren – De gemeente biedt natuur- en milieu-educatie aan voor inwoners van alle leeftijden, docenten, ambtenaren, toeristen en ondernemers.
- Inspiratie – Er komt een verfrissende visie op beeldende kunst in de buitenruimte.
- Jong – We willen een jonge nachtcultuur met een betrokken nachtburgemeester. Er is ruimte voor podiumkunsten, livemuziek, dansclubs en nieuwe creatieve voorstellen.
- Wisselwerking – Grote instellingen zoals Theater de Veste, DOK en museum Prinsenhof gaan kleinere kunst- en cultuurinstellingen en nieuwe makers helpen.

10

SAMEN, EERLIJK EN OPEN

Democratie, bestuur, digitalisering en privacy

De lokale overheid moet als geheel betrouwbaar zijn. Delft is geen bedrijf en inwoners zijn geen klanten. Delftenaren moeten kunnen meedenken en meebeslissen over hun stad, of buurt. De gemeente neemt hun mening serieus en beslist open en transparant. Privacy en zeggenschap over eigen gegevens worden goed beschermd.

Samenleven betekent ook oog hebben voor de wereld om ons heen. Oorlog en conflicten ver weg hebben invloed hier. Soms leidt dat tot spanningen tussen inwoners. De gemeente moet dit voorkomen en heeft de plicht om tegen onrecht op te staan. Iedereen moet zijn stem kunnen laten horen. De Partij voor de Dieren staat voor het demonstratierecht. Vreedzame demonstraties worden in Delft ruim ondersteund.

- Delft is van ons – In plaats van plannen maken voor inwoners, maken we plannen mét inwoners. Wij willen een burgerberaad, wijkraden en jongerenraden waar echt naar geluisterd wordt.
- Helder – Burgers kunnen alle informatie van en over de gemeente online inzien. Alleen in bijzondere gevallen kan informatie geheim of vertrouwelijk zijn.
- Nieuws – We houden de Delftse media en streekoproepen sterk en onafhankelijk.
- IT – Er wordt zo snel mogelijk overgestapt naar veilige opensource software, afkomstig van Europese bedrijven. Privacy is hierbij een belangrijk aandachtspunt.
- Geweten – De gemeente doet niet mee aan machtsmisbruik en onrecht in de wereld, zoals ecocide, kinderarbeid, milieuvervuiling of een bezetting.

**SAMEN ZORGEN WE VOOR
EEN ANDER POLITIEK KLIMAAT.
STEM 18 MAART**

**PARTIJ
VOOR DE
DIEREN**

DELFT

NATUURLIJK